

Károli Gáspár Református Egyetemen gyermek kultúra mesterképzési szak indítása

A MAB Testület 2021/11/VI/12 sz. határozata

A Testület nem támogatja a gyermek kultúra mesterképzési szak (gyermek kultúra az iskoláskor előtt specializáció) indítását a Károli Gáspár Református Egyetemen.

A Testület által elfogadott szakbizottsági indoklás a MAB 2021/11/VI/12. sz. határozatához:

A szakot felépítő tudományágak, szakterületek, valamint az ezeket megjelenítő ismeretkörök és tantárgyak formai szempontból a jelzett kredittartományokban vannak, az ismeretkörök szakmai tartalmát tekintve azonban a képzési terv nem felel meg a KKK-nak. A Neveléstudomány és pszichológia 1-2. ismeretkörben nem jelenik meg a pszichológia ismeretanyaga, az ismeretkörbe tartozó tantárgyak csak a pedagógiával foglalkoznak. Nem indokolt továbbá A keresztény nevelés filozófiája című tantárgy ezen ismeretkörben való szerepeltetése, a tantárgy szakmai tartalmát tekintve nem illeszkedik az ismeretkör KKK-ban meghatározott ismeretanyagához. A Kultúraelméleti ismeretkör elsajátítandó ismeretanyagában nem jelenik meg a KKK szerint meghatározott gyermek kultúra értelmezési kereteinek témája. A gyermek kultúra közvetítésének területei a Művészeti nevelés ismeretkör elsajátítandó ismeretanyagában nem jelenik meg a KKK szerint meghatározott természet és művészet témája.

Az indítani tervezett szak a KKK szerint kiegyensúlyozott (60-70 százalék), azonban a tanórák típusa, a számonkérés módja alapján a képzés orientációja elméletorientált, amelyben a gyakorlati jellegű ismeretátadáshoz képest az elméleti jellegű ismeretátadás aránya 70-80 % között van.

A képzés tantárgyleírásai és a megadott szakirodalmak nem biztosítják a képzési cél, valamint az előírt kimeneti kompetenciák elérését a képzési időn belül. Több tantárgyleírás esetében (pl. Pedagógiai antropológia; Báb és mese; Forrásfeldolgozás, forrásolvasás, forráselemzés idegen nyelven; Népzenei és egyházzenei kultúra és intézményei) az elsajátítandó ismeretanyag konkrét tartalmi elemeinek meghatározása helyett általános célkategóriák jelennek meg, ezáltal nem állapítható meg, hogy az adott tantárgyak elsajátítandó ismeretanyaga és a hozzájuk rendelt szakirodalom és kompetenciák összhangban vannak-e. Például a Pedagógiai antropológia elsajátítandó ismeretanyaga a tantárgyleírás szerint: „A tantárgy célja, hogy a pedagógiával, mint tudománnyal a mesterképzési szinten elmélyültebben foglalkozni kívánó hallgatók számára az alapképzésben megszerzett ismeretekre, képességekre és attitűdökre támaszkodva elmélyítse elméleti tudásukat a kisgyermekneveléshez és -oktatáshoz kapcsolódó antropológiai gondolkodásban. Szűkebb értelmezésben, mint a pedagógiai tudományok egyik ágát, a pedagógiai antropológiát mélyebben, a gyermek természeti sajátosságaira koncentrálna vizsgálja, elsősorban azokat a pedagógiai irányzatokat, amelyek a gyermeki szükségletek antropológiájára alapozzák a pedagógiai rendszerüket.” Az elsajátítandó ismeretanyag és a tantárgyhoz rendelt szakirodalmak alapján nem állapítható meg, hogy a hallgatók miként szerzik meg a tantárgyhoz rendelt kompetenciákat.

A KKK-ban meghatározott kompetenciák elérése a képzési idő során csak részben biztosított. Például a KKK-ban megjelenő tudás-elem, mely szerint a hallgató „ismeri a gyermek kultúra értelmezésének főbb elméleteit, a kultúrák kölcsönös kapcsolatát”, nem jelenik meg a képzési programban, egyetlen tantárgyleírás sem tartalmazza ezen kompetencia megszerzését célként, a kompetencia megszerzéséhez szükséges ismeretek nem jelennek meg a képzési program. A KKK-ban megjelenő tudás-elem, mely szerint a hallgató „alapvető ismeretekkel rendelkezik a kultúra és a nevelés korszerű elméleteiről, azok rendszerként való értelmezéséről” több tantárgyleírásban megjelenik, azonban ezen tantárgyak elsajátítandó ismeretanyag nem biztosítja ezen kompetencia-elem megszerzését.

M A B

A keresztény nevelés filozófiája című tantárgy elsajátítandó ismeretanyaga alapján nem megállapítható, hogy miként biztosított, hogy a hallgató „alapvető ismeretekkel rendelkezik a kultúra és a nevelés korszerű elméleteiről, azok rendszerként való értelmezéséről.”, továbbá, hogy miként lesz képes „a gyermekkultúra eszköztárát az érzelmi nevelés, az élményalapú gyermeki tanulás folyamatainak szolgálatába állítani.”, ezen kompetenciák megszerzését elősegítő ismeretek nem jelennek meg a tantárgyleírásban.

A képzési program legnagyobb problémája, hogy több tantárgy esetében az elsajátítandó ismeretek alapképzési szak esetében elvárt ismeretek elsajátítására fókuszálnak, nem jelennek meg a mesterképzési szinttől elvárt tudáselemek (pl. Nevelés és művelődéstörténet, Zenepedagógia, A kisgyermekkor és az óvodáskor pedagógiája, Játékpedagógia, stb.). Például A Nevelés és művelődéstörténet című tantárgy elsajátítandó ismeretanyaga nem mutat túl az alapszakon már elsajátított neveléstörténeti tartalmakon, ismétlődnek a beadványban már megjelenő tartalmak is (például a reformpedagógiai iskolák koncepciói), ugyanakkor az új területek, az új ismeretkörök új szempontból történő összekapcsolása nem jelenik meg. A tantárgy elsajátítandó ismeretanyaga alapján nem megállapítható, hogy miként biztosított, hogy a hallgató „alapvető ismeretekkel rendelkezik a kultúra és a nevelés korszerű elméleteiről, azok rendszerként való értelmezéséről.”, továbbá, hogy miként lesz „felkészült a gyermekkultúra és a nevelés hazai és nemzetközi eredményeinek kritikai értelmezésére.” A kisgyermekkor és az óvodáskor pedagógiája című tantárgy az alapszakon már elsajátított ismereteket ismétli meg, egymás mellett sorakoztatja fel különböző alapszakos tárgyak tartalmait (nevelés fogalmi rendszere, a nevelés a pedagógia történeti alapjai, reformpedagógiai mozgalmak, differenciált nevelés, inklúzió, integráció, nevelési színterek, bölcsődei- és óvodai tervezés, kommunikáció, beszoktatás stb.) nem jelennek meg új területek, új ismeretkörök, az ismeretek új szempontból történő összekapcsolása. Pedagógiai pszichológia című tantárgy elsajátítandó ismeretanyaga az alapszakon már elsajátított ismereteket jeleníti meg, továbbá a tantárgy elsajátítandó ismeretanyaga alapján nem megállapítható, hogy miként biztosított, hogy a hallgató „ismeri a kisgyermekkultúra jelentőségét a koragyermekkorai személyiség- és közösségfejlesztésben, a nemzeti, kulturális identitás formálódásában”, továbbá miként lesz képes „a gyermekkultúra eszköztárát az érzelmi nevelés, az élménypedagógia folyamatainak szolgálatába állítani.

A specializáció esetében a tantárgyak és azok szakirodalmai nem specifikusan az első hat évre vonatkoznak, általánosan a gyermekkorra, azaz 0-12 éves korra vonatkozó tantárgyak és általános szakirodalmak találhatók a tantárgyleírásokban. Például A gyermekkultúra kutatása kutatászeminárium című tantárgy a képzés során a negyedik kutatás-módszertani tantárgy, mégis általános kutatás-módszertani szakirodalmat tartalmaz, sem az életkorra, sem a gyermekkultúra területeire nem specifikálja a szakirodalmakat, ezáltal a Kutatásmódszertannal foglalkozó tárgyak esetében nem valósul meg az ismeretek egymásra épülése. A könyvtár a gyermekkultúra közvetítésében című tantárgy elsajátítandó ismeretanyagának része a könyvtárak családokkal, bölcsődékkel és óvodákkal való együttműködési lehetőségeinek bemutatása, ugyanakkor a bölcsődéhez és a bölcsődés korosztályhoz egy szakirodalom kapcsolódik. A bölcsődés korosztály esetében javasolt az olvasóvá nevelés helyett a korosztály gyermekirodalmát, gyermekkultúráját közvetítő folyamatokra (anya és gyermek együttes kulturális élményei), valamint ezeket professzionálisan közvetítő lehetőségekre (Kerekítő, Ringató) fókuszálni. Pedagógiai bábjáték és bábszínház című, a specializáció részeként feltüntetett tárgy elsajátítandó ismeretanyaga alapozó ismeretekre fókuszál, nem található meg a tárgy leírásában az életkori (0-6 életév) specializáció. A hét felsorolt szakirodalomból egy irodalom illeszkedik a specializáció ismeretanyagába az életkori sajátosságok szempontjából. A Népzenei és egyházzenei kultúra és intézményei, a specializáció (gyermekkultúra az iskoláskor előtt) részeként feltüntetett tárgy elsajátítandó ismeretanyaga alapozó ismeretekre fókuszál, nem található meg a tárgy leírásában az életkori (0-6 életév) specializáció, a tantárgyleírás az óvodás és iskoláskorra fókuszál.

M A B

A gyakorlati képzés összhangban van a szak célkitűzéseivel, szervezettsége az intézményben zajló és az intézményen kívüli (szakmai gyakorlat) képzés során megfelelő.

A tanulástámogatás intézményi eszközrendszere és az alkalmazott oktatási módszerek nem alkalmasak az ismeretek korszerű és hatékony átadására. A tárgyakhoz kapcsolt MS TEAMS felület, valamint a szemináriumi munka során zajló csoportos tanulási tevékenységek a hallgatói tevékenység követéseként, támogatásaként jelennek meg a szakindítási beadványban, arról azonban nem tartalmaz információt a beadvány, hogy ezekből milyen adatok kinyerése várható, és miként valósulhat meg a hallgatók tanulásának támogatása. Az ismeretellenőrzési módszerek kizárólag ismeretközpontú tudás értékelésre alkalmasak, a kompetenciák értékelését ténylegesen lehetővé tevő ellenőrzés nincs.

A szakfelelős és a specializáció felelőse az intézménynek akkreditációs nyilatkozatot adott, ott teljes munkaidőben foglalkoztatott (AT), tudományos fokozattal rendelkező oktatók. Szakmai kompetenciáik, kutatási területeik összhangban vannak a szak és a specializáció képzési programjával, a szakterületen igazolt szakmai gyakorlottsággal és teljesítménnyel rendelkeznek. Az egyes tantárgyak felelősei az adott területeken oktatói tapasztalattal rendelkeznek, hazai és nemzetközi publikációs tevékenységük, szakmai kompetenciájuk megfelelő. Az oktatói kör szaktárgyi jártassága, gyakorlata, tudományos aktivitása és eredményessége, az oktatók alkalmazási feltételei, az oktatói terhelés arányai megfelelő háttérrel adhatnak a szak mesterszintű oktatásához.

A képzés tárgyi feltételei rendelkezésre állnak; az infrastrukturális feltételek, beleértve a számítás- és oktatástechnikai felszereltséget, lehetővé teszi a szakon folyó mesterképzés megvalósítását.

Budapest, 2021 december 17.